

IZVOD IZ ZAPISNIKA

s 18. sjednice Zajedničke komisije za tumačenje odredaba i praćenje primjene Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike

Tumačenja odredbi Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike

Sjednica održana 29. studenog 2024. godine.

1. Čl. 56.

U skladu s člankom 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, svakom službeniku i namješteniku, roditelju djeteta mlađeg od 15 godina i koje je navršilo 15 godina u tekućoj godini u kojoj se isplaćuje dar, pripada pravo na dar u prigodi dana Sv. Nikole.

Da li službenik koji je udomio dijete, odnosno ima rješenje o priznavanju prava na smještaj djeteta te koristi pravo na udomiteljski dopust, ima pravo na dar u prigodi dana Sv. Nikole?

U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeće tumačenje:

Tumačenje broj 1/56 od 29. studenog 2024.

Dar u prigodi dara sv. Nikole ostvaruje državni službenik ili namještenik koji je biološki roditelj djeteta, a isto tako i državni službenik ili namještenik koji je dijete posvojio, čime bi sukladno Obiteljskom zakonu između posvojitelja i njegovih srodnika s jedne strane i posvojenika i njegovih potomaka s druge strane nastao odnos srodstva i sva prava i dužnosti koja iz toga proizlaze, što se dokazuje izvodom iz Matice rođenih djeteta. Slijedom navedenog, službenik koji je udomio dijete ne ostvaruje pravo na dar u prigodi dana sv. Nikole.

2. Čl. 44.

Prema odredbi članka 44. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (Narodne novine, broj 56/22, 127/22, 58/23, 128/23 i 29/24) službeniku i namješteniku koji odlazi u mirovinu pripada pravo na otpremninu u visini od dvije osnovice za izračun plaće državnog službenika i namještenika, koja će biti važeća na zadnji dan rada u državnoj službi prije odlaska državnog službenika i namještenika u mirovinu.

S obzirom na članak 152. stavak 2. Zakona o državnim službenicima (Narodne novine, broj 155/23 i 85/24) postoji mogućnost da se državni službenik koji ostvari pravo na mirovinu zadrži u službi u nepunom radnom vremenu najduže do navršenih 67 godina života.

Molimo za tumačenje u kojem trenutku službenik koji se zadržava u državnoj službi u nepunom radnom vremenu, a istodobno želi postati umirovljenik i koristiti pravo na mirovinu, ostvaruje pravo na isplatu otpremnine iz članka 44. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike.

U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeće tumačenje:

Tumačenje broj 1/44 od 29. studenog 2024.

Pravo na otpremninu u slučaju odlaska u mirovinu ostvaruje državni službenik i namještenik u trenutku kada mu se pravomoćnim rješenjem utvrdi pravo na mirovinu.

3. Čl. 52.

Uredovno radno vrijeme mi je ponedjeljak-petak u vremenu od 08.00 sati do 16.00 sati.

S danom 26.10.2022. godine podnio sam Zahtjev za priznavanje prava na naknadu troškova javnog prijevoza za dolazak na posao i odlazak s posla sa adrese prijavljenog prebivališta u Varaždinu, Ulica Ive Mikaca broj 2/A do Zagreb, Ilica broj 335 i natrag u kojem sam naveo

da na toj relaciji nemam organizirani javni prijevoz te da tražim da mi se naknada putnih troškova isplati po cijeni 1 km.

Na taj moj zahtjev dana 5.12.2022. godine dobio sam Odluku o pravu na naknadu putnih troškova ne po 1 km kako sam obrazložio u svojem zahtjevu, već po cijeni godišnje autobusne karte javnog prijevoznika AP iz Varaždina i ZET-a. Na tu sam odluku dana 12.12.2022. godine u zakonskom roku podnio zahtjev za zaštitu prava iz radnog odnosa, u kojem sam naveo zašto nisam u mogućnosti koristiti javni prijevoz kako mi je određeno Odlukom od 5.12.2022. godine. Dana 9.2.2023. zaprimio sam Odluku kojom se moj zahtjev za zaštitom prava iz radnog odnosa odbija.

Moja pitanja su sljedeća:

1. Da li se pod „mjesto gdje živim“ i „mjesto rada“ smatra grad u kojem živim odnosno radim ili adresa mojeg prijavljenog prebivališta i adresa radnog mjesta?

2. Ukoliko s redovitom autobusnom linijom javnog prijevoznika dolazim u Zagreb radnog dana u 07.00 sati, nakon čega mi do adrese na kojoj radim treba još minimalno 40 minuta s ukupno 2 presjedanja, da li taj vremenski period ulazi u objašnjenje članka 52. Kolektivnog ugovora o vremenu od najranije 45 minuta do početka radnog vremena, s obzirom da u Zagreb dolazim 60 minuta prije radnog vremena?

3. Ukoliko redovitom autobusnom linijom javnog prijevoznika dolazim u Zagreb svakog radnog dana u 07.45 sati, nakon čega mi do adrese na kojoj radim treba još minimalno 40 minuta s ukupno 2 presjedanja, da li taj vremenski period ulazi u objašnjenje članka 52. Kolektivnog ugovora o vremenu od najranije 45 minuta do početka radnog vremena s obzirom da u tom primjeru odlazim na posao u 08.20 sati, što je neprihvatljivo.

4. S obzirom na službena putovanja u inozemstvu koja sam u ovom vremenskom periodu imao, tj. odlazak radnog dana sa Zračne luke u Zagrebu prema Kraljevini Nizozemskoj u 17.15 sati, nakon uredovnog radnog vremena od 08.00 do 16.00 sati s nemogućnošću korištenja javnog prijevoza od mjesta rada do aerodroma podležu promjeni odluke o naknadi putnih troškova korištenjem javnog, da li navedeno podliježe promjeni odluke o naknadi putnih troškova korištenjem javnog prijevoza?

5. Da li odlazak sa Zračne luke Zagreb prema Kraljevini Nizozemskoj u nedjelju u 07.15 sati bez mogućnosti korištenja javnog prijevoza na relaciji Varaždin-Zagreb isto tako podliježe promjeni odluke o naknadi putnih troškova?

6. Da li odlazak iz Zagreba u nedjelju prema Puli u 16.00 sati bez mogućnosti korištenja javnog prijevoza za taj dan također podliježe promjeni odluke o naknadi putnih troškova?

7. Poradi i budućih inozemnih i tuzemnih službenih putovanja koja se odvijaju prema unaprijed

utvrđenom vremenu, da li za svaki taj dan odnosno putovanje moram tražiti naknadu putnih troškova, jer ne postoji mogućnost korištenja organiziranog javnog prijevoza van zadanih relacija.

8. Da li je poslodavac obligatorno dužan pri donošenju odluke o naknadi putnih troškova povoditi se načelom jednakosti za sve policijske službenike, s obzirom da službenici iz istog grada, sa sličnih adresa pravo naknade putnih troškova ne dobe na istovjetan način?

9. Da li se vremenski rok od najranije 45 minuta odnosno 30 minuta s obzirom na 2 presjedanja prije početka radnog vremena odnosi na dolazak na Glavni autobusni kolodvor u Zagrebu?

10. Da li se vremenski rok od najkasnije 45 minuta odnosno 30 minuta s obzirom na dva presjedanja nakon završetka vremena odnosi na odlazak s Glavnog autobusnog kolodvora u Zagrebu prema Varaždinu?

U vezi navedenog upita Komisija upućuje na Tumačenje broj 2/52 od 6. rujna 2022. godine, Tumačenje broj 3/52 od 6. rujna 2022. godine, Tumačenje broj 9/52 od 9. veljače 2023. godine, Tumačenje broj 17/52 od 28. srpnja 2023. godine i Tumačenje broj 21/52 od 11. lipnja 2024. godine.

4. Čl. 35.

1. S obzirom da Zakon o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, br. 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16, 18/18, 62/18, 115/18, 102/19, 84/21) ne definira staž osiguranja pojmom „ostvaren temeljem rada“, molimo tumačenje koji se staž osiguranja treba uračunavati za uvećanje plaće državnog službenika i namještenika za 0,5 %.

U Ministarstvu obrane pojedini državni službenici i namještenici su u određenom razdoblju imali status djelatne vojne osobe te su za to vrijeme imali staž osiguranja s povećanim trajanjem (beneficirani staž) za kojeg su plaćeni doprinosi. Da li se istima u radni staž za obračun plaće uračunava staž osiguranja u efektivnom trajanju ili povećanom trajanju.

Slijedom čega se postavlja pitanje i ostalih kategorija koje imaju pravo na uvećani staž uređen posebnim propisima npr. osobe s invaliditetom kojima je priznat staž osiguranja s povećanim trajanjem.

U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeće tumačenje:

Tumačenje broj 5/35 od 29. studenog 2024.

U pogledu prava iz Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike koja su vezana uz trajanje radnog staža ili neprekidni rad u državnoj službi, uračunava se efektivni radni staž ili efektivno trajanje državne službe. Uvećanje radnog staža po osnovi posebnih propisa ne utječe na duljinu stvarnog rada u državnoj službi ili stvarno ostvarenog radnog staža bez uvećanja (npr. za ostvarivanje prava na dodatak za radni staž od 0,5%).

2. Također, prema dosadašnjim tumačenjima, „poljoprivredni staž“ se nije uračunavao u radni staž za uvećanje plaće za 0,5%. S obzirom da se poljoprivredni staž računa kao staž osiguranja ukoliko su plaćeni doprinosi da li se isti uračunava za uvećanje plaće po osnovi ostvarenog radnog staža?

U vezi navedenog upita Komisija upućuje na Tumačenje broj 3/35 od 30. studenog 2022. godine.

3. Nadalje, sukladno Zakonu o vanjskim poslovima („Narodne novine“, br. 48/96, 72/13, 127/13, 39/18, 98/19), bračnom drugu i životnom partneru profesionalnog odnosno ugovornog diplomata regulirano je pravo na mirovanje radnog odnosa kod njegovog poslodavca za vrijeme boravka u inozemstvu s bračnim drugom, a najdulje do prestanka mandata bračnog druga, s tim da se vrijeme boravka u inozemstvu računa u staž osiguranja koji se izjednačuje sa radnim stažem. S obzirom da je navedeni staž osiguranja bračnih drugova izjednačen s radnim stažem koji je ostvaren temeljem statusa bračnog druga upućenog u inozemstvo, a ne temeljem rada, molimo tumačenje da li se navedeni staž uračunava za uvećanje plaće po osnovi ostvarenog radnog staža?

U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeće tumačenje:

Tumačenje broj 6/35 od 29. studenog 2024.

Ukoliko se po posebnom propisu vrijeme boravka u inozemstvu za vrijeme trajanja diplomatskog mandata bračnog druga državnog službenika i namještenika računa kao stvarno ostvareni radni staž, tada se ono također može smatrati radnim stažem u pogledu ostvarivanja prava iz pojedinih odredbi Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike.

5. Čl. 38. st. 21.

Imajući u vidu odredbu članka 38. stavka 21. Kolektivnog ugovora, molili bi pojašnjenje sljedećeg.

Ako je osoba radila prekovremeno subotom i umjesto povećanja osnovne plaće po osnovi prekovremenog rada koristi slobodan dan ostvaren prekovremenim radom, pripada li toj osobi broj slobodnih dana ostvarenih prekovremenim radom na način iz članka 38. stavka 21. Kolektivnog ugovora ili joj uz slobodni dan/dane pripada i dodatak od 25% za rad subotom te ukoliko joj pripada taj dodatak, kako se to pravo utvrđuje odnosno temeljem koje odredbe?

U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeće tumačenje:

Tumačenje broj 19/38 od 29. studenog 2024.

Odredba članka 38. stavka 21. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike odnosi se isključivo na uvećanje osnovne plaće po osnovi prekovremenog rada, dok se ostali dodaci na osnovnu plaću iz članka 38. stavka 1. toga Ugovora (primjerice, dodatak za rad noću, dodatak za rad subotom/nedjeljom i drugo) obračunavaju kako su ostvareni.

6. Čl. 49. st. 9.

Inspektori se od nadređenih službenika prema tjednom planu rada upućuju iz Područnog ureda Rijeka iz Rijeke u 6 sati ujutro u organizirane koordinirane akcijske inspeksijske nadzore na otok Pag. Po dolasku na otok Pag odmah u 09,30 sati se započinje s obavljanjem inspeksijskih nadzora koji se obavljaju do 18,30 sati. Po završetku inspeksijskih nadzora inspektori se vraćaju službenim vozilom u Područni ured Rijeka u Rijeku u 22,30 sati. Takvi planirani akcijski koordinirani nadzori se obavljaju 2 do 3 puta tjedno.

Molimo vas tumačenje prava državnih službenika u odnosu na prekovremene sate dnevnicе i eventualno druge naknade koje im pripadaju u takvom obliku organiziranog rada.

U vezi navedenog upita Komisija upućuje na Tumačenje broj 2/49 od 26. listopada 2022. godine.

7. Čl. 88. st. 3.

Člankom 88. stavkom 7. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike propisano je da se obveza obavješćivanja sindikatima o važnim odlukama odnosi na sindikat koji ima najmanje 5 članova u državnom tijelu na razini na kojeg se donosi odluka.

Među važnim odlukama, smatra se i uredba o unutarnjem ustrojstvu.

Ako niti jedan od sindikata nema 5 članova u tijelu koje donosi, primjerice, uredbu o unutarnjem ustrojstvu, da li je tijelo u obvezi obavijestiti bilo koji sindikat, ako da, koji sindikat se obavještava?

U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeće tumačenje:

Tumačenje broj 1/88 od 29. studenog 2024.

Prema članku 88. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, obveza obavješćivanja sindikata odnosi se isključivo na sindikate koji imaju najmanje pet članova u državnom tijelu na razini kojeg se donosi odluka o važnim gospodarskim i socijalnim pravima i interesima službenika i namještenika.

Ukoliko u državnom tijelu ne djeluje nijedan sindikat, potrebno je obavijestiti sindikate potpisnike.

8. Čl. 38. i 49.

1. Prema članku 38. stavku 13. KU, prekovremenim radom se smatra svaki sat rada duži od 8 sati dnevno kada je rad službenika i namještenika organiziran u radnom tjednu od ponedjeljka do petka, kao i svaki sat rada subotom ili nedjeljom.

Člankom 48. stavak 8. KU definiran je način izračuna dnevnicе kod službenog putovanja, a da se pri tome iste odredbe primjenjuju sukladno stavku 6. istog članka i na odlaske na seminare (bez da se na bilo koji način razgraničavaju seminari po duljini trajanja).

Člankom 49. stavkom 7. KU propisano je da pored terenskog dodatka službenik i namještenik ima pravo i na dodatke iz članka 38. ovog Ugovora za svaki stvarno odrađeni sat rada.

Kod primjene odredbi Kolektivnog ugovora o prekovremenom radu poslodavac se, kada je u pitanju PU osječko-baranjska, poziva na tumačenje KU br. 3/38. od 07. veljače 2018. godine, pri čemu kod upućivanja službenika na službeno putovanje, pa tako i kod seminara i radnih sastanaka, ne priznaje pravo na prekovremeni rad za vrijeme kada je službenik putovao ili bio na seminaru u vrijeme izvan redovnog rasporeda rada. Bitno je naglasiti da se takvo vrijeme uzima u obzir kod izračuna prava na visinu dnevnice.

Moje pitanje je usmjereno na dva najčešća i karakteristična slučaja.

Prvi je vezan za situaciju jednodnevnih seminara ili radnih sastanaka kada policijski službenik putuje recimo u Zagreb i na putovanje pri odlasku utroši 3 sata te na seminaru ostaje u trajanju 6 sati. Nakon toga ima potrebu putovati kući dodatna 3 sata. Njegovo ukupno službeno putovanje traje 12 sati, a evidentira se samo redovan rad, bez prava na prekovremeni rad.

Druga, česta, situacija je ta kada se policijski službenik uputi na višednevni seminar ili bilo kakav drugi oblik službenog putovanja i kada pri tome zadnji dan seminara traje nekoliko sati nakon čega se policijski službenik ima potrebu vratiti u Osijek iz Zagreba ili Valbandona, a da pri tome trajanje seminarskog dijela i putovanje u tome danu traju duže od 8 sati. I u ovoj situaciji evidentira se redovan rad bez prekovremenog rada.

Pitanje je usmjereno na tumačenje članaka 38. i 49. KU, tj. da li se vrijeme provedeno na seminaru na koji je vezano putovanje i koje u ukupnom trajanju iznosi duže od 8 sati smatra u tom dijelu i prekovremenim radom i da li se odlazak na radni sastanak izvan područja matične policijske uprave i putovanje smatraju radom na terenu?

U vezi navedenog upita Komisija upućuje na Tumačenje broj 9/38 od 10. studenog 2023. godine.

2. Nadalje, na ovu situaciju se nadovezuje pitanje evidentiranja radnih sati prilikom putovanja na seminare i druge oblike edukacije organizirane od strane poslodavca. U konkretnoj situaciji kod seminara koji se provode u Valbandonu, policijski službenik je obvezan na dolazak dan prije jer seminari počinju u jutarnjim satima. Dolazak prethodnog dana evidentira se kroz putni nalog, no PU osječko-baranjska ne evidentira putovanje niti kao redovan rad niti kao prekovremeni rad. Konkretno. pitanje je da li se vrijeme provedeno na putu (cca 6 sati) koje se odvijalo u svrhu dolaska na seminar treba evidentirati kao radno vrijeme?

U vezi navedenog upita Komisija upućuje na Tumačenje broj 12/38 od 20. ožujka 2024. godine.

3. Policijski službenik je organizacijom rada određen od strane neposrednog rukovoditelja da obavlja poslove više složenosti poslova u odnosu na radno mjesto za koje ima izdano rješenje. U praksi se pojavljuje situacija da gotovo nikada poslodavac ne izdaje nalog za obavljanje ovakvih poslova prije nego to zatraži od službenika. U kasnijem tijeku nalog i rješenje o plaći izdaju se u vrijeme obavljanja nakon nekoliko dana. ili već i završetkom te obveze, ovisno o administrativnoj obradi.

Donošenjem novog Zakona o državnim službenicima, osim Kolektivnog ugovora, članak 20. Zakona i članak 30. Zakona uređuje se da će odsutnog službenika zamijeniti onaj koji ispunjava propisane uvjete za to radno mjesto kao nužnost i da bi bio izdan nalog za povećanu složenost, iako u članku 20. stavak 3. Zakona postoji uređeno i pitanje iznimke.

Jasno je da Komisija nema ovlasti tumačiti odredbe Zakona, no u praksi se događa da se poslodavac upravo poziva na ove zakonske odredbe i pri tome zanemaruje primjenu stavka 3. članka 20. Zakona o državnim službenicima.

Regulativu u ovom području daje članak 40. Kolektivnog ugovora, bez da nameće ograničenja po pitanju nužnosti ispunjavanja uvjeta koji su propisani za određeno radno mjesto pa samim time ne zahtjeva da policijski službenik koji je nalogom određen obavljati

poslove više složenosti ispunjava i uvjete radnog mjesta. S te strane dolazi do sukoba u primjeni odredbi Zakona i KU.

Moji upit je vezan uz obvezu poslodavca da primjeni odredbe članka 2. stavak 2. KU i u ovom

slučaju, s obzirom da se odredbe KU, smatram, povoljnije odnose na policijskog službenika. Da li je, dakle, poslodavac dužan izdati nalog za povećanu složenost poslova i rješenje o plaću uvažavajući odredbe KU kao povoljnije pravo a kako ne bi zlorabio i nepravilno primjenjivao odredbe Zakona o državnim službenicima?

U vezi navedenog upita Komisija upućuje na Tumačenje broj 2/40 od 9. veljače 2023. godine te daje sljedeće, dodatno, tumačenje:

Tumačenje broj 3/40 od 29. studenog 2024.

Ukoliko nadređene osobe odrede da službenik obavlja poslove više složenosti, vrednovanje tih poslova se utvrđuje u skladu s člankom 40. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike.

9. Čl. 94.

Služba za inspekciju državne uprave dostavila nam je anonimnu predstavku vezano za status sindikalnih povjerenika Sindikata djelatnika u vojsci i državnim službama i Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika RH koji djeluju u Ministarstvu obrane i koji su prema iznesenom stavu u anonimnoj predstavnici izgubili pravo na naknadu plaće za obavljanje sindikalnih aktivnosti u punom radnom vremenu, budući da su sindikalni povjerenici sindikata koji nisu potpisnici Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike.

U Ministarstvu obrane nema sindikalnih povjerenika sindikata potpisnika Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike.

Imajući u vidu članak 94. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, molimo Vas mišljenje vezano za primjenu navedene norme u slučaju sindikalnih povjerenika koji kontinuirano djeluju u Ministarstvu obrane, a nisu članovi sindikata potpisnika, kad sindikati potpisnici nemaju sindikalnih povjerenika, nego samo određeni broj članova. Naime, sami članovi se ne bave sindikalnim radom te bi oduzimanje dosadašnjih prava sindikalnim povjerenicima sindikata koji aktivno djeluju u Ministarstvu obrane moglo biti shvaćeno kao ograničavanje slobode sindikalnog djelovanja i zaštite prava državnih službenika i namještenika.

U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeće tumačenje:

Tumačenje broj 1/94 od 29. studenog 2024.

Iz odredbe članka 94. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike jasno proizlazi da se odredbe Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, u vezi prava i obveza sindikalnih povjerenika i sindikata, primjenjuju isključivo na sindikate koji su potpisnici tog Ugovora i njegovih izmjena ili dopuna, pa tako i odredbe članka 84. tog Ugovora, a na odgovarajući se način primjenjuju i na sindikate i povjerenike sindikata državne službe, ako u državnom tijelu ne djeluje sindikat potpisnik.

**PREDSJEDNIK
KOMISIJE**

Edin Sarajlić